

Atıf Şekli: Şahin, Tolga. (2021, Ağustos 07). “Alice Harikalar Diyarında: Karakterlerin Tetiklediği Çatışmalar”, *Sosyal Bilimler*. sosyalbilimler.org/alice-harikalar-diyarinda-karakter-karmasiklik

Alice Harikalar Diyarında: **Karakterler Tarafından Tetiklenen Karmaşıklıklar**

Tolga Şahin

Alice’s Adventures in Wonderland [Alice Harikalar Diyarında], 1865 yılında Lewis Carroll tarafından yazılmış ve aynı yıl yayımlanmış bir romandır. Roman, yedi yaşındaki Alice adlı bir kız hakkındadır. Olay örgüsü Alice’in cep saati olan kıyafetli beyaz bir tavşanı görmesiyle başlar. Sonrasında, Alice bu tavşanı takip eder ve bir koridora düşer. Koridorda ise bir sürü kapı görür ancak hepsi kilitlidir. Birinden içeriye girmenin yolunu bulan Alice, kendini harikalar diyarında bulur. Harikalar diyarında ise bir iksir sayesinde küçülür, büyür; Fatih (fetheden) William hakkında ders veren bir fareye şahit olur; kendisine bazı durumlar hakkında tavsiyeler veren tırtılla konuşur ve buna benzer birtakım deneyimler yaşar. Ayrıca adı çılgın çay partisi olan ve adını bölüme de veren bir akşamüstü çay partisine katılır. Devamlı olarak “Kellelerini alın!” diye emir veren kalplerin kraliçesi ve kalplerin kralı ile tanışır. Dahası, romanın sonralarına doğru bir dava sahnesi yer alır ve bu davada kupa valesi, kraliçenin tartını çalmakla suçlanır. Alice ise bu davada tanık olarak yer alır ancak istem dışı olarak gittikçe büyüyen Alice’i bir süre sonra kraliçe 42. yasaya uygun olmadığı sebebiyle kovar. Alice ise bunu kabul etmez ve sonunda kraliçe “Kellesini alın!” namesini bağıırır ve tam o sırada Alice uyanır. Böylelikle, romanın içinde konuşan tavşan, konuşan tırtıl, konuşan ve sırttan kedi gibi bir sürü gerçek dışı karakter olduğu anlaşılır. Bu örnekler, karakterlerin çabuk sinirlenmeleri dışında, oldukça gergin bir ortam yarattıklarını ve bunun bilinçli olarak yapılmadığını, aslında gergin olma durumunun doğalarında olduğunu ortaya çıkarır. Dahası, karakterler ortalığın karıştığının farkında bile olmazlar. Sonuç olarak, *Alice Harikalar Diyarında*’ki tüm karakterler karmaşıklık, mantıksızlık ve musibeti tetikler.

Romandaki karakterlerin hepsi oldukça kayda değer ve belirgin olmasından ötürü karmaşıklıklara sebep olur. Karmaşıklık, *Oxford Sözlüğü*’nde “birden fazla parçalar ile oluşturulmak; anlamanın zor olduğu bir durumda olmak” olarak tanımlanır. Bu tanıma göz önünde bulundurarak karakterlerin, olayları karmaşıklığa sürüklediği söylenebilir. Örneğin, Alice “What For? [Neden]” dediğinde tavşan bunu tamamen farklı anlayıp “What a pity! [Ne yazık, vah vah!] mi dedin sen?” diye sorar. Buradaki kelime oyunu açıkça görülebilir. Genel olarak, karmaşıklıklar karakterlerin birbirilerini dinlememesi ya da yanlış

anlamasından kaynaklanır. Bu karmaşıklığının en iyi örneği kraliçenin ta kendisidir. Devamlı olarak “Kellelerini alın!” diye bağırıp durur ve neden karakterlerin kafalarının kopartılmasını istediğini bilmez bile. Dahası, bu karmaşık ve anlık davranışlar kraliçeye “kontrol edilemez, vahşi kraliçe” (Weaver, 1951: 12) denilmesinin sebebi olabilir. Kraliçenin karakter yapısında devamlı bağırarak, karmaşıklık ve rahatsızlık yaratmanın var olduğu kolaylıkla söylenebilir. Hatta, bazen umursamamak bile bu tarz karmaşıklıklara sebep olabilir. Richard Morton (1960: 511) bu konu hakkında şöyle der: “Çeşitli hizmetçiler Alice’i ihmal eder ya da görmezlikten gelir; hayvanlar ise görüşme kendi istedikleri gibi sonuçlandığında öylece bırakıp gider.” Bu alıntıya ilişkin desteklemeler ve örnekler kitap boyunca takip edilebilir. Örneğin, hayvanlar ya da diğer varlıklar kendilerini tatmin edecek yanıtı bulup, ihtiyaçlarını karşılayınca ortamı terk ederler ve yapmak istedikleri şeye yönelirler. Üstelik, bazen onlara yardımda bulunan kişiye teşekkür bile etmezler. Başka bir karmaşıklık ise kraliçenin aslında bir deste oyun kartı olan bahçıvanlarını görüp, onları tanıyamadıkdan sonra Alice’e kim olduklarını sorduğunda; Alice’in ise ne olduğunu tam anlayamadığından cevap verememesidir: “Alice onların bahçıvan mı, asker mi, saray mensubu mu yoksa kraliçenin çocukları mı olduğunu söylemedi” (Carroll, 2017: 63). Bu alıntıya göre, kraliçenin etrafında bulunan herkesin, onlara yöneltile soruyu bilmesini beklediği anlaşılır. Fakat, Alice bu duruma bir istisnadır çünkü her şeyi bilmez ve bunu kraliçenin önünde kabullenir. Bir diğer örnek ise, bahçıvan kartların hiçbir sebep olmadan bir anda kavga etmeye başlamasıdır. Birbirlerini gereksiz şeyler hakkında suçlayıp tartışmaya başlarlar ancak Alice bu tartışmayı bir süre sonra bölerek araya girer. Alice’in çılgın şapkacı ve diğerleri ile katılmış olduğu çay partisi bölümünde ise, Alice sohbetin içeriğini bir türlü anlayamaz ve ne olduğunu sorduğunda ise çılgın şapkacı Alice’e “aptal” diye cevap verir. Fındıkfaresi durumu net bir şekilde açıklasa bile Alice yine anlayamaz. Dahası, açıklamalar aklını daha da karıştırır. Sebebi olarak da Alice’in aslında farklı bir dünyadan geldiğini ve yaşadığı yerin buradaki konseptlerden farklı olması anılabilir. Sonunda ise Alice’in aslında harikalar diyarını rüyasında gördüğü anlatılır. Freud’un *Die Traumdeutung* [Düşlerin Yorumu] kitabında dediği gibi: “Rüya gören kişinin uyandıktan sonra rüya üzerindeki saf yargısı, başka bir dünyadan gelmiyor olsa bile, tüm durumlarda da rüya gören kişiyi başka bir dünyaya götürür” (1990: 5). Yani, bütün bu karmaşıklıklar Alice’in “bilinçdışı” aklı tarafından kaynaklanmış olabilir. Fakat, bu karmaşıklıkların diğer dünyadaki karakterlerin farklı anlama biçimlerinden kaynaklandığı da söylenebilir. Alice’in aptal olduğu ve aklının karmaşasından kendisinin sorumluluğu olduğu gibi bir algı oluşabilir ancak bu tek başına Alice’in suçu değildir zira yukarıdaki örneklerden de görüleceği üzere diğer karakterler de oldukça karışık bir hâldedir.

Özünde, neredeyse her bölümde bir karakter, bilinçli ya da bilinçsiz, karmaşıklık yaratır. İlk bölümde, Alice bir tavşan deliğine düşer ve ne yapacağını bilemez. Bilinçli olmadan, tavşanı takip edip, deliğe düşerek bir karmaşıklığa sebep olur. Bu karmaşıklık ise aslında sadece Alice’i ilgilendiren, kapsayan bir olaydır ancak yine de Alice tarafından oluşturulan bir karmaşadır. İkinci bölümde ise, Alice, mantıksız şeyler konuşarak

okuyucunun aklında biri karmaşıklık oluşturur ki kendisi de bunun farkındadır: “Ah tanrım! Ne saçmalık konuşuyorum ben!” (Carroll, 2017: 17). Bir şeyler hatırlamak istediği sahnede ise okulda öğrendiği şeyleri tekrarlayıp durur ve bu da ortaya ilginç ve garip bir an çıkarır çünkü hiçbir şeyi doğru hatırlayamaz. Çarpım tablosu hatırlamak için çabalar ancak hatırladığı her şey yanlış cevaplar olur. Ülkelerin başkentlerini saymaya çalışır ancak yine hatalar silsilesine düşer: “Londra, Paris’in başkenti; Paris de Roma’nın ve Roma —hayır, hepsi yanlış bunların” (Carroll, 2017: 19). Bundan sonraki bölümde ise karmaşıklığın sebebi tümüyle fare ile bir tartışma ortamı yaratan örnektir:

“Ne bulduğunu söyledin?” dedi ördek.

“Onu buldum” diye cevapladı fare biraz sinirlice: “Yani ‘onun’ ne olduğunu biliyorsundur tabi.”

“‘Onun’ ne anlama geldiğini tabii ki de çok iyi biliyorum!” dedi ördek. “Genellikle kurbağa ya da solucan olur o. Ancak soru, baş rahibin ne bulduğu!”

Fare bunu fark etmeyerek, acele bir şekilde ilerlemeye devam etti (Carroll, 2017: 24).

Sonraki bölümlerde ise, birazdan sayılacak olan karakterler karmaşıklıklardan sorumludur: Beyaz tavşan, tırtıl, düşeş ve dahası. Bir çok karmaşıklık olmasına rağmen, Alice yolculuğunu devam etmek ister çünkü “Alice’in doyurulamaz merakı” vardır. Genel olarak, her seferinde karakterlerin bir karmaşıklığı sebep olduğu söylenebilir.

Karakterlerin sebep olduğu başka bir konu ise irrasyonelliktir. *Oxford Learner’s Dictionary* irrasyonelliği “açık mantıksal düşünce yapısına dayanmayan ya da bunu kullanmayan” olarak tanımlar. Kitaptaki tüm karakterler ya irrasyonel bir biçimde davranış sergiler ya da bu şekilde konuşur. Alice’in harikalar diyarına yolculuğu tümüyle irrasyoneldir. Harikalar diyarına gidişi bile bir tavşan deliğinden geçmesiyle başlar ki bir insanın tavşan deliğine sığması bile mantıksızdır. Dahası, konuşan hayvanların olması irrasyonelliğin pür formudur çünkü hayvanlar kitaptaki gibi akıcı bir şekilde konuşamaz ki kitaptaki bu hayvanlar konuşma yetileri yüzünden “Alice kitabındaki canavarlar” olarak adlandırılmıştır.

Bir başka örnek ise Alice’in harikalar diyarında uykuya dalıp, rüya görmeye başlamasıdır; Alice zaten bir rüyanın içindedir, rüyada iken rüyaya dalması ayrıca irrasyonel bir durumdur. Martin Gardner *The Annotated Alice* kitabında buna dikkat çekerek şöyle der: “Alice’in durumunda, oldukça cesur ve karışık bir çeşit mantıksızlıkla karşılaşıyoruz. Başka bir yüzyıldaki İngiliz okuyuculara yazılmış olduğu için, eğer yazılan tüm ince nüansları ve metnin anlamını gerçekten anlamak istiyorsak; metnin bir parçası olmayan bir çok şeyi öğrenmemiz gerekir” (Gardner, 1990: 7). Ayrıca şöyle devam eder: “Carroll’un yazdığı mantıksız bu parça, modern bir Amerikan çocuğa okurken saçma ve anlamsız gelecektir ancak gerçekte böyle değildir” (Gardner, 1990: 7). Böyle diyerek, Gardner’da kitapta geçen irrasyonelliği açıkça kabul eder.

Kitaptaki en irrasyonel şey ise Alice'in devamlı büyüyüp, küçülmesidir. Hatta bir seferinde, Alice'in boynu o kadar çok uzar ki kuşlardan birisi Alice'i bir sürüngen (yılan) zanneder. Yani, Alice tavşan deliğinden geçer geçmez rasyonel dünyayı arkasında bırakır. Çünkü başlangıçta, şarkı söylemeye ya da çarpım tablosu ve ülkelerin başkentlerini hatırlamaya çalıştığında hepsini yanlış söyler ve bu durum irrasyonelliğe yol açarak karmaşıklık ve mantıksızlık konusunu ön plana çıkarır. İrrasyonelliğe bir diğer örnek ise farenin Fatih William hakkında ders vermesi ya da Alice'in yine aynı fareye devamlı “*Ou est ma chatte?*” [Kedim nerede?]” diye sorması da ayrı bir mantıksızlıktır. Bir fareye devamlı kedim nerede diye sormak hiç de mantıklı bir davranış değildir. Daha da ilginç, üçüncü kısımda Alice'in gözyaşları yüzünden ıslanan herkesin Caucus yarışına katılmasıdır. Islanan kişilerin normalde sabit durup kendini kurutması beklenirken, buradaki kişiler ya da karakterler ıslak bir hâlde yarışa katılıp, daha da çok koşup, kendilerini kuruturlar.

Dahası, *Alice Harikalar Diyarında*'ki en önemli bir diğer irrasyonellik ise zaman algısıdır. Zaman neredeyse hiç yok gibidir. Alice şarkıları, şehirleri ve diğer birçok şeyi hatırlayamaz hatta bazen Alice bir yerde ne kadar süredir var olduğunu bile hatırlayamaz. Bu tarz örnekler bozulmuş zaman algısının karakterlerde mantıksızlığa ya da mantıksız düşünmeye yer açtığını gösterir. Zaman algısı yüzünden oluşan irrasyonel fikirler, bazen, karakterler arasında tartışmaya sebep olur. Örneğin, çalınan tart için yapılan duruşma sahnesinin tam ortasında Mart tavşanı ve fındıkkıran faresi, çay partilerini hangi gün bitirdikleri hakkında tartışmaya başlarlar: “‘Bence martın on dördü’ dedi fındıkkıran / ‘On beş’ dedi mart tavşanı / ‘On altı’ diye ekledi fındıkkıran” (Carroll, 2017: 87). Dahası, Alice rüyasından uyanınca kendisini bir bankın üzerinde uyurken bulur; harikalar diyarında günler harcayan Alice, uyanınca sanki saatler bile geçmemiş gibidir. Yazılanlardan da çıkarılacağı gibi, kitaptaki karakterlerin tümü bir şekilde irrasyonelliği sebebiyet verirler.

İrrasyonellik ve karmaşıklıkların yanı sıra, karakterler her seferinde bir kaosun ortasında kendilerini bulurlar. Kaos ise Türk Dil Kurumu Sözlüğü'nde “kargaşa” olarak tanımlanır; İngilizce makalede² eş değer olarak kullandığım “*calamity*” kelimesi ise *Cambridge Dictionary* tarafından “birden ortaya çıkan ve mutsuzluğa ya da zarara sebep olan kötü durum” olarak tanımlanır. Neredeyse her zaman olayları tetikleyen karakterler kaosun içinde biter. Bunun en iyi örneği ise Alice'in direkt kendisidir: Tavşan deliğine düştükten sonra büyümesi ve devamlı ağlaması. Büyüklüğünden ve boyutundan dolayı gözyaşları koca su damlaları olarak yere düşer ve sonunda “Gözyaşı Havuzu” adı verilen derin bir havuz oluştururlar. Yani “Gözyaşı Havuzu Alice'in yolcuğunun ortasında ağlamaya başlaması ve bundan dolayı gözyaşlarıyla bir felakete sebep olması”dır (Heath, 2016: 14). Dahası, kraliçenin kendisi direkt olarak kaos ve karmaşıklığı temsil eder çünkü devamlı olarak birilerinin kellesini uçurmak ister. Sert bir karaktere sahiptir ki bu huyu en

---

¹ “Ma chatte” söyleminin kedi dışında kadın cinsel organına atıfta bulunduğu ve aslında cinselliği çağrıştırdığı da tartışmalar arasındadır.

² Bu makale yazar tarafından orijinalinde İngilizce yazılmış olup yine yazar tarafından Türkçeye çevrilmiştir.

sonunda konuşmalarını ve davranışları bir yıkım ile sonuçlandırır. Kaosa bir diğer örnek ise, aşçının bir anda Düşeş'e kızgın bir tava fırlatması olabilir ancak neyse ki bu Düşeş'i iskalar. Harikalar diyarındaki sonsuz yıkımın sebebi belki de karakterlerin "delilik" içinde olması olabilir ki bu tarz bir "delilik" her şeyi yapma yetkisi de sağlar: Sırıtan Kedi, Alice'e "Burada hepimiz deliyiz. Ben deliyim. Sen de delisin" (Carroll, 2017: 51) der. Karakterler kroket oynarken, kendi aralarında yine sebepsiz bir kaosa sebep olabilir. Sürekli tartışır ve kavga ederler. Onlar bunu yaparken kraliçe ise sürekli olarak "Kellelerini alın!", "Kafalarını koparın!" diye bağırıp, emirler yağdırır. Buna benzer birçok kaotik durum kitapta fazlasıyla yer alır. Tüm karakterler devamlı olarak tartışmaya ya da kavga etmeye hazır durumdadırlar; bu da ortada devamlı bir kaosu var olması demektir. Eğer kimse durdurmaz ise bu tartışma ve kavgalar daha da büyük bir yıkıma sebep olarak kaosu ortaya çıkarır.

Kaosun fark edilebilir bir başka açısı ise kelimelerin kullanımınıdır. Kelimelerin seçimi özellikle okuyucuya o anda oluşan ortamın gerilimini vermek için özenle belirlenmiştir. "Lütfen" kelimesi oldukça nadir kullanılır ve bu kelimeyi sadece harikalar diyarında yaşamayan Alice kullanır. Her ne kadar kaosa sebep olsa da devamlı olarak "lütfen" kelimesi kullanarak kendini daha kibar ve masum gösterir Alice. Ancak sonunda ne derse desin bir yıkıma, kaosa sebep olur. Diğerleri ise genellikle emir verici konuşmayı kullanır. Örneğin, Alice çay partisine katıldığında mart tavşanı ve şapkacı "Yer yok! Yer yok!" diye bağırır: Alice ise 'Bir sürü yer var!' der ve masanın sonundaki büyük koltuğa oturur" (Carroll, 2017: 53). Bu kısım hakkında Michael T. Preston şöyle bir açıklama yapar: "Alice mart tavşanı tarafından yalana maruz kalınca sinirler, metin de Alice gibi sinirli bir hâle gelir ancak sonrasında her şey ardı ardına yanlış yönlendirilir" (Carroll, 2017: 99). Fakat, Alice, Beyaz Tavşan'ın evine gidince bir şişeden içecek içer ve sonrasında gittikçe büyüyen eve sığmaz. Tavşan ve diğer hayvanlar evde bir şey olduğunun farkına varır ve eve girmeye çalışırlar ancak Alice oldukça asi davranır. Bill şömineden aşağı inmeye başladığında Alice yine çok sert hareketlerde bulunur; Bill'i tekmeler ve evden dışarıya fırlatır. Alice'in kibar birisi olduğunu düşündüğümüzde bu davranış oldukça şiddetlidir. Bu tarz bir hareket düşünüldüğünde Alice'in harikalar diyarında bulunmasının kaosa sebep olduğu zannedilebilir ancak harikalar diyarının normalde de böyle olup olmadığını okur bilmez. Eğer Alice yıkım ve kaosun tek sorumlusu olsaydı, kraliçenin ve diğer karakterlerin davranışları oldukça farklı olurdu ancak karakterler Alice varken de yokken de oldukça kaba ve sert davranışlar sergiler, ki konuşmaları da buna dahildir. Bu da Alice'in kaosa sebebiyet veren tek kişi olmadığı anlamına gelir. Alice, sadece okuyucu için, bir karışıklığa sebep olur bu da yanlış hatırlayıp, yanlış şeyler söylediği içindir. "Alice'in harikalar diyarında karşılaştığı terslikleri listelemek neredeyse mantık, düzen, dünyaya ortak yaklaşım dediğimiz temellerin tamamıyla yıkıma uğradığını listelemektir" (Rackin, 1966: 313). Yani, Alice'in böyle düzensiz davranmasının sebebi içinde bulunduğu ortamın böyle bir şeyi normal olarak kabul edip, norm hâline getirmesinden kaynaklanır. Fakat, genel

olarak şöyle bir çıkarım yapılabilir: Neredeyse kitaptaki tüm karakterler şiddetli bir yıkıma sebep olarak kaosu ortaya çıkarır.

Sonuç olarak, *Alice Harikalar Diyarında* kitabından tüm kişiliklerin karmaşıklık, mantıksızlık ve yıkım meydana getirdiğini çıkarılabilir. Bu tarz karmaşıklıklar yaratarak, Lewis Carroll, insanların anlayışlarının farklı olduğunu çünkü yaşanan yerlerin, zamanların ve bunların algılanmalarının farklılığına dikkat çeker. Karakterlerin garip davranışları ve ağır kelimeleri ise genellikle bu karmaşıklıkların arkasında yatar. Ne derlerse desinler, birbirlerini anlamazlar ve dinlemezler sonuç olarak ortada bir karmaşıklık ya da kaos durumu oluşur. Karışıklık gibi mantıksızlık da karakterlerin irrasyonel kelime kullanışları, konuşmaları ve davranışlarından kaynaklanır. Alice saçma şeyler konuşarak mantıksızlığa yol açar. Diğer karakterler de Alice gibi mantıksız konuşmalar ile ortamı değiştirir. Dahası kitaptaki zaman algısı da irrasyoneldir. Olaylar çok fazla zamanı kapsar ancak Alice uyandığında zaman geçmemiş gibidir ki bu da harikalar diyarındaki zamanın tutarsızlığını gösterir. Yine bu tutarsızlık yüzünden Alice birçok şeyi net bir şekilde hatırlayamaz. Son olarak, kaos ve yıkım da ortak bir elementtir. Karakterlerin davranışları genel olarak kavga ya da kaos olarak sonuçlanır. Bu kaos bazen doğru dinlemekten, bazen ise agresiflikten kaynaklanır. Bu sebepten dolayı, *Alice Harikalar Diyarında*'ki karakterler karmaşıklık, irrasyonellik ve kaosa yol açar.

Referanslar

“Calamity.” *Cambridge Dictionary*.

<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/calamity>.

Carroll, Lewis. (2017). *Alice's Adventures in Wonderland & Through the Looking Glass*. İzmir: Mungan Kavram Publishing.

“Complexity.” *Oxford Learner's Dictionary*.

<https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/complexity?q=complexity>.

Freud, Sigmund. (1990). *The Interpretation of Dreams*.

<https://psychclassics.yorku.ca/Freud/Dreams/dreams.pdf>.

Gardner, Martin. (1990). *The Annotated Alice*. New York: Norton & Company Inc.

Heath, Rebecca. (2016). “Down the Rabbit Hole: Challenging traditional psychoanalytical theories of Wonderland in Lewis Carroll's Alice's Adventures in Wonderland and Through the Looking-Glass.” *Academia*.
https://www.academia.edu/25933206/Down_the_Rabbit_Hole_Challenging_traditional_psychoanalytical_theories_of_Wonderland_in_Lewis_Carrolls_Alices_Adventures_in_Wonderland_and_Through_the_Looking-Glass.

“Irrationality.” *Oxford Learner’s Dictionary*.

<https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/irrationality?q=irrationality>.

Morton, Richard. (1960). “‘Alice’s Adventures in Wonderland’ and ‘Through the Looking-Glass.’” *Elementary English*, 37(8), 509–13.

Preston, Michael J. (1988). “Robinson Crusoe, Gulliver’s Travels, and Alice’s Adventures In Wonderland: Wonderful Texts.” *Merveilles & Contes*, 2(2), 87–105.

Rackin, Donald. (1966). “Alice’s Journey to the End of Night.” *PMLA*, 81(5), 313–326.

Shi, Flair Donglai. (2016). “Alice’s Adventures in Wonderland as an Anti-Feminist Text: Historical, Psychoanalytical and Postcolonial Perspectives.” *Women: A Cultural Review*, 27(2), 177-201. DOI: 10.1080/09574042.2016.1227154.

Silverstone, Ben. (2001). “Children, Monsters and Words in ‘Alice’s Adventures in Wonderland and Through the Looking-Glass.’” *The Cambridge Quarterly*, 30(4), 319–336.

The Journal of Education. (1893). “Reviewed Work(s): Alice's Adventures in Wonderland by Lewis Carroll” 38(14), 1893, 243.

Weaver, Warren. (1951). “Alice’s Adventures in Wonderland: Its Origin and Its Author.” *The Princeton University Library Chronicle*, 13(1), 1–17. DOI: 10.2307/26402699.

Kayda Değer Akademik Metinler mottosuyla, 10 Ağustos 2015 tarihinde yayın hayatına başlayan sosyalbilimler.org, sosyal bilimler meselelerine yoğunlaşan, gönüllülük odaklı, açık erişim, akademik bir web sitesidir. Hakkında detaylı bilgi almak için sosyalbilimler.org/hakkinda sayfasını, ekibimizde gönüllü olarak görev almak için sosyalbilimler.org/basvuru sayfasını ziyaret edebilirsiniz.

Facebook, Twitter, Instagram ve YouTube’da @sosbilorg kullanıcı adıyla *Sosyal Bilimler*’i takip edebilirsiniz.

sosyalbilimler.org/abonelik sayfasından e-bülten abonesi olarak, her pazar günü, o hafta içinde sosyalbilimler.org’da yayımlanan çalışmaların tamamını size gönderilecek bir e-posta ile alabilirsiniz.

sosyalbilimler.org’da yayımlanan metin, video ve podcastlerin paylaşıldığı Telegram grubuna t.me/sosbilorg adresinden katılabilirsiniz.